

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Casus. xxxix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

De quonibus impertinentibus

reg. iur. li. vi. Quarto qd etiam non imineat tibi periculum fame ex hoc qd scietur qd si des scire famam suam negligit/nimis crudel est. xij. q. i. nolo. Quinto qd non imineat periculum propter personam: qd si esset tentare deum. Argu. xxij. q. ij. q. r. Sexto qd tua scia sit stabilita: sic qd dea non facias.

Ellice igitur conclusiones.

Prima. Qui furtive accipit rem suam iuste detentam. s. qd est depositata: commoda vel propter non data: peccat et tenet alium releuare.

Secunda. Qui pro accipit iniuste detentam cum possit habere in iudicio: peccat quodam sibi ministrando iusticiam: s. non tenet restituere.

Tertia. Similiter peccat qui accipit et non est certus qd sit sua: etiam in iudicio non poterit re habere.

Quarta. Qui pro accipit credens idem scandalum sequi alijs: peccat. sed non tenet restituere nisi ratione scandalum. id est de accipiente cum periculo propter fame vel personam: vel propter sciam: q. s. peccat. sed non tenetur restituere: nisi forte propter erroneam conscientiam.

Quinta. Qui autem non potest habere in iudicio: et est certus. nec credit scandalum sequi alijs: nec sue fame: nec personam periculuz: nec facit conscientiam: non peccat furti surripiendo rem suam vel aliquid equalis.

Sexta. Adde qd cum res possit quodam via iudicij haberi: sed res est modica et expese fieret magne vel sequentur inimicitie pro re parua: tunc etiam licet concurrentibus alijs partionibus: qd impossibile est quod est possibile eum damno.

Casus xxxviij.

Queritur xxxviij. Vtrum quis possit mortaliter peccare in modo furtive rem parua: Ad hoc rñder Pisa. ti. furtu. et Archie. ij. pre. ti. s. c. de furto. et s. Tho. ij. q. lxxv. ar. vj. et ex dictis eorum oportet facere duplicem distinctionem. Prima est: qd quidam sic furantur minimum qd non accipunt magnum quidam pro etiam magnuz accipunt si possent. Et isti mortaliter peccant: qd non

quod ablatum est: sed mens furantis attenditur. xliij. q. vj. c. vlti. et idem scilicet Tho. Secunda est: qd eorum qui ita accipiunt parua non accipiunt magna: quidam accipiunt contra voluntatem domini: et quidam non. Potest enim esse quod res minima erit multum cara possessori: Hanc innuit scilicet Tho. ij. q. lx. ij. ar. ti. vij. tertiu. et expresse ponit Pisanus. Et primus quidam peccat mortaliter secundum istos quod intelligo primo: quoniam dominus notabiliter egrefert. et secundo si presumit hoc. et tertio si potest aliter facere. Sed contra: quia paruz pro nihilo reputat: ex. ij. Phyl. Sol. Quod in se est paruum: potestabiliter est magnu domino. et consequenter quod hoc accipit: accipit simpliciter magnu: quia a voluntate domini dependet tota grauitas in furto: cum de eius voluntate omnia eius bona possint accipi. Vel aliter et recte in idem. Quod est paruum licet non variet iusticiam nec sit contra: tunc potest esse contra charitatem quaz notabiliter offendit.

Ellice igitur conclusiones.

Prima. Res fures damnabunt nisi penitentia et restituant: quia furtuz de se est mortale.

Secunda. Quicumque percipit alienum iniuste. s. iur. qd hoc est contra legem dei.

Tertia. Qui paruz accipit: qd non potest accipere magnu: s. iur. qd de respectu eorum.

Quarta. Qui paruz sic accipit qd non accipit magnu: et sic accipiendo tristat dominum notabiliter et scienter et sine urgente necessitate: peccat mortaliter: et tenetur restituere.

Quinta. Si pro tristat modicum: aut multum: sed ignoranter: aut cum magna necessitate arbitrio boni viri: non peccat mortaliter. quia eo casu ille debet vellet tibi de re parua fuire.

Casus xxxix.

Queritur xxxix. Vtrum sic furtuz non restituere iniuste: Ad quod rñdeo secundum s. Tho. ij. q. lxxv. et Petru de palu. in. ij. et Archiepisco. secundum quos distinguendum est. Si enim res inuenta nunquam fuerit ab aliquo possessore: ut aues aut fere.

Et ij

vel lapilli i litore maris inuenit: fm oēs occupati pcedunt. Si pō fuerit possessa qdē: s; ab antiq; vt thesauri d qb; nō extat mēoria cui? fuerint: eadē rō est. ex cepto q; fm Petz. leges statuēt mediey ratē p̄tinere ad dñm agri in q̄ inuenit. qd fm eūdē intelligit: qm̄ inuenit nō dedica opa z in agro alieno. De p̄suetudie aut vbiq; iuentat ē p̄ncipis. Sed ego credo q; ista p̄suetudo nō liget saltē i p̄scia qz nō est introducra p̄ modū leg; s; violentie. Nec fuit vnq; approbata morib; v̄tētū nisi violēt. Est etiā p̄tra iura canonica q̄ bona incerta volūt eē pauper; si talia sūt restituēda. z si nō sūt restituēda/ est p̄tra iura ciuilla: z vt videt; i naturalē eq̄tatē. Si at fuerint possessē de p̄pinq; z sūt derelictē: sūt occupatis: fm s. Tho. z Sull. Nota tñ q; p̄iecta i mare ad alleuādū nauē fm Archie. nō sūt derelicta: vñ illa tener; restituere. L. de statur; z p̄sue. l. j. Si at nō sint derelictē z accipis anio retinēdi tibi: vtputa bursaz inuētā: peccas mortāl: dic ente Hiero. Sciat h̄ viciū eē s̄lre rapie si in uēta nō reddiderit. xij. q. y. v̄lri. Et Aug. eadē qōne. Si qd inuēisti z nō restituisst: rapulisti. Intellige tñ q; ē rapina large. Nā p̄prie est furtū. ff. de fur. l. falsus. Iō fm Archie. talis debz facere p̄mo p̄contzare i ecclia. z si nō inuent dñm: ad arbitriū ep̄scopi vel penitētia rj vel sacerdotis restituat vel retineat si est pauper.

Etice igit; conclusiones.

Prima. Res inuēta z nunq; possessa est occupatis

Secda. Res possessa ab antiq;: tota ē occupatis si inuenit eā i p̄p̄to fundo v̄l i alieno data opa: ē tñ media dñi fundi si inuenit i alieno nō data opa

Tertia. Cōsuetudo at. i oppositū q; sit p̄ncipis nō ligat i p̄scia: nisi vbi p̄ba bilt p̄sumeret fuisse ancessoz ei?

Quarta. Res possessa de p̄pinq; z relicta/ est occupat;

Quinta. Proiecta in mare nō sunt derelicta zc.

Sexta. Res de p̄pinq; possessa z nō de relicta: necessario ē restituēda si pōt iue

nri dñs: als dāda est paupib; v̄l retinēda fm arbitriū vt s̄.

Septima. Pctm̄ mortale ē nolle restituiere sic inuēta: z desiderare se inuēti re cū tali intētiōe nō restituēdi.

Casus. xl.

Queritur. xl. Vtrū liceat dare pecuniaz mercatorū v̄l artificū vt lucz ide factuz sit cōc: Ad h̄ r̄ndet s. Tho. ij. q. lxxij. z Archie. ij. pte. ti. j. z Pifa. xl. societas. z multi alij. Et p̄dicti dicūt licitū eē p̄trū/ dūmō capitale stet p̄culo dāris. Dicit tñ Godof. z Joā. calb. z Azoz: q; optet p̄culo spectare ad v̄trūq; s; nō ē necariū nisi de bñ eē: s; sit licitū: nō obstat q; possibilt; vna ps capital nō p̄dat. qz de ea nullū lucz p̄cipit: fm all qd. Imo ex p̄te dāris ē magis licitū: q̄nto magis stat p̄culo suo. Notādū tñ q; cū duob; modis p̄c̄ aliq; viciet. s. qz ē ibi vsura: z qz ē iniusticia: dū. s. vna ps nimis graua: etiā si nō sit ibi vsura. ad h̄ q; nō sit ibi vsura sufficit capitale stare p̄culo dāris: vt p̄z intelligēt; diffinitōne vsure. sed ad scdm̄ optet q; neurra ps grauef: qd fm iudiciū boni v̄tri iudicabit. Et de h̄ iudicio meo debz intelligi dicit; illoz trū. Iste tñ p̄tract; trib; modis variat; z aliqñ ex circūstātia illi; cit; ē. Primo eū sit sic. Do tibi cētū aureos. h̄ pacto q; apd̄ Hēricū cētū p̄siles lucent; aut p̄dant. Et sic fm Archie. z multos docto. ē dubi;: z sapit vsuram. Tū qz est inuēt; i fraude vsuraz z sub pallio societatis lateat mutuū cū spe lucri. Tū qz ista pecunia nō ē data p̄ modū depositi: qz Hēric; cui daf eēt p̄mi and; nō tu. Nec p̄ modū societatis: qz in pacto esset q; deberet fidelit; expēdi i mercātis. ergo est data p̄ modum mutui. Concordat Innocenti; de vsuris. ca. final. Et Joan. and. ibidē. Secūdo sit: Petrus de furno p̄ducit Henricū cum de puteo ad opera sue artis. Id est ad sciendū in vestibus p̄cto florenoz. l. qd iustum creditur: cum hoc pacto: q; si